

Het heiligenboek

Een blik achter de zalig- en heiligverklaringen in Rome (4) Tom Zwaenepoel

In tegenstelling tot zijn Poolse voorganger gaat Benedictus XVI niet voor in zaligverklaringen. Als eerste paus leidde Joannes-Paulus II die plechtigheden ook buiten het Vaticaan. Zoals in de periode tot 1975 gebruikelijk was, vinden die plaats onder leiding van de prefect van de Congregatie voor de Zalig- en Heiligverklaringen of van een pauselijke legaat, in het bisdom waarin de kandidaat-zalige is gestorven en waar meestal ook het zaligverklaringsproces is gevoerd. Zo vond voor het eerst in de geschiedenis een zaligverklaring in Nederland plaats. In de Sint-Christoffelkathedraal in Roermond werd de Duitse zuster Maria Teresa Tauscher, stichteres van de karmelietessen van het Goddelijk Hart van Jezus, in 2006 zalig verklaard. Met die maatregel wilde Benedictus XVI niet alleen zijn programma lichter maken, maar vooral ook het verschil onderstrepen tussen een zalige en een heilige. De zaligverklaring van Karol Wojtyła (1 mei 2011) werd uitzonderlijk wel geleid door de Duitse paus.

In de instructie *Sanctorum mater* (2008) vroeg de verantwoordelijke congregatie bovendien meer aandacht te besteden aan de negatieve kanten van de kandidaat-zalige en meer te streven naar

„objectiviteit” en „volledigheid” om aldus onnodige aanvragen te vermijden. Benedictus XVI bundelt jaarlijks vier tot vijf heiligverklaringen in één viering, gewoonlijk op Wereldmissiedag.

Tijdens de heiligverklaring wordt aan de paus een relikwie overhandigd. Bij de Nederlandse heilige Karel van Sint Andries Houben en de Belgische ‘heilige van de melaatsen’, Damiaan De Veuster, was dit respectievelijk een deel van een rib (2007) en een haarlok (2009). Omdat heiligen een universele betekenis hebben, wordt hun verering voor de hele Kerk verplicht. Gelovigen roepen hen aan of vereren hen. Volgens het Concilie van Trente (1545-1563) aanbidden gelovigen geen heiligen, want dat is voorbehouden aan God.

Een heilige is navolgbaar en heeft de macht te bemiddelen omdat zijn of haar leven heilig is. Een zalige mag slechts worden vereerd op een bepaalde plaats (land, bisdom, regio) of in een personengroep (congregatie). Altaren en kerken mogen alleen ter ere van hen worden opgericht als de Heilige Stoel daarvoor de toestemming verleent. Vanaf de vierde eeuw werden heiligen verheven tot ‘patroonheiligen’ voor kerken. Traditioneel werd een relikwie naar die plaats gebracht.

Later kwamen daar steden en beroepen bij.

Ook aan de ‘promotie’ tot beschermheilige gaat een procedure vooraf. Na het voordragen van een naam door een kerkelijke instantie neemt de Congregatie voor de Zalig- en Heiligverklaringen die onder de loep. Na dit ‘fiat’ krijgt de paus het advies de heilige officieel tot patroonheilige te benoemen. Zo werd Thomas More patroon van de politici, staatslieden en advocaten (2000), en Columbanus, de Ierse rondtrekkende monnik, beschermheilige van de motorrijders. Damiaan De Veuster is patroonheilige van de melaatsen en aidspatiënten.

Na het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965) werd het *Martyrologium Romanum* (1956) grondig herzien en werden historische en theologische fouten gecorrigeerd. De vernieuwde editie uit 2001 werd drie jaar later opnieuw aangepast. Daarin worden meer dan 6.600 heiligenlevens op basis van historisch onderzoek (en geen legendes) beschreven en de datum van hun liturgische herdenking vermeld.

Tot op vandaag hecht de Kerk groot belang aan nieuwe zaligen en heiligen. In talrijke geschreven en gesproken teksten gaat Benedictus XVI in op de

betekenis van deze sterke ‘voorbeelden uit de Kerk’. Tijdens de algemene audiëntie van 13 april 2011 onderstreepte hij dat zaligen en heiligen de gelovigen van vandaag kunnen aanmoedigen om ‘geloofwaardig’ te zijn. Dat betekent te leven volgens de leer en het geloof van de Kerk. De biografieën van de heiligen leren ons dat het niet volstaat om slechts een goede en eerlijke indruk te maken. Men moet bovenal goed en eerlijk zijn. Zij allen hebben aangetoond dat de mens in geen geval ‘het licht van God’ mag verbergen met zijn eigen ‘ik’. Hij mag niet zichzelf op de voorgrond plaatsen, maar moet God laten doorschijnen in het boeiende en veelbelovende leven.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, 345 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 209 8041 7.

Omroep

25 maart, 9.30 uur, Braambos via VRT één (herhaling omstreeks 23.30 uur via Canvas). In de zevendelige serie *Sacramenten hartopeners* naar aanleiding van het dubbele Jaar van de Sacramenten vandaag aandacht voor dat van de verzoening, eeuwenlang beter gekend als de biecht. Als er zich één sacrament in het verdomhoekje bevindt, dan is het wel dat. In een studio gesprek met Mia De Meyer en Steven Wielandts vraagt Braambos zich af hoe dat komt. Waarom is de drempel zo hoog? Vloekt het met onze prestatiecultuur? Welk beeld heeft men er in feite van? Hoe dan ook, de ervaring van mensen die het sacrament ontvangen, is positief. Zij hebben het over bevrijding en de ervaring van nieuwe kansen. Getuige daarvan de jongeren in een verzoeningsviering in Leuven als voorbereiding op de voorbije Wereldjongerendagen in Madrid zowel als in een gemeenschappelijke verzoeningsviering in Ninove. Dezelfde vaststelling in de Finistèrekerk in de Brusselse Nieuwstraat, een in de volksmond heuse ‘biechtkerk’.

Examen Ingezonden door Herman Reyns

Niet geslaagd, maar enkel omdat er geen punten te verdienen vielen met creativiteit...

In welke oorlog ging Napoleon dood? *Zijn laatste oorlog.*

Waar werd de onafhankelijkheidsverklaring ondertekend? *Onderaan de pagina.*

In welke staat stroomt de rivier de Mississippi? *Vloebare.*

Wat is de belangrijkste reden voor echtscheidingen? *Het huwelijk.*

Wat is de belangrijkste reden voor falen? *Examens.*

Wat kun je nooit voor het ontbijt eten? *Lunch en diner.*

Wat ziet eruit als een halve appel? *De andere helft.*

Als je een rode steen in een blauwe zee gooit, wat wordt hij dan? *Nat.*

Hoe kan een man acht dagen zonder slaap? *Hij slaapt 's nachts.*

Hoe kan je een olifant met een hand optillen? *Je zult nergens een olifant met een hand vinden.*

Als je 4 appels en 3 sinaasappels in je ene hand hebt en 4 peren en 3 mandarijnen in je andere hand, wat heb je dan? *Heel grote handen.*

Als het 8 mannen 10 uur kostte om een muur te bouwen, hoe lang duurt het dan voor 4 mannen hem gebouwd hebben? *Geen enkele tijd, want de muur was al gebouwd.*

Hoe kun je een rauw ei op een betonnen vloer gooien zonder dat hij breekt?

Zoals je zelf wilt, want betonnen vloeren breken niet zo gemakkelijk.

import tussenspel	↓	kleine ruimte duldbaar	↓	antilope kleding- stuk	↓	wereld- deel	↓	brei- garen nul	↓
↙		↓		↓			1	↓	
in over- vloed plezier	↙ 6					dun roofdier	→		
↙			zeerover schrob- net	→		↓		4	ruimtelijk klinkend
eiken- schors hoog- hartig	→	3	↓	berg- plaats grasveld	→		trekdier uniform	→	↓
↙				↓			↓		vis
uitstekend strookje	papegaai Japanse parel- duikster	→				ver (in samenst.)	→	7	↓
↙	↓		profeet zangnoot	→					8
korte aan- tekening aal	→		↓	5	Germaans schrift- teken	→			
↙						ik	→	2	

Tijdschriften van 'De Puzzelaar' vindt u in de perswinkel.

DE PUZZELAAR

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: IJSBEER

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven** · Vrome Kudde, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.